

Főoldal>Teisés aktai ir Teismo praktika>A tagállamok joga

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [en](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

angol

Swipe to change

A tagállamok joga

Anglia és Wales

Ez az oldal az Egyesült Királyság jogáról és a jogrendszerével kapcsolatos jogi adatbázisokról nyújt tájékoztatást, különös tekintettel Anglia és Wales jogrendszerére.

Ezen a nyelven nem áll rendelkezésre hivatalos fordítás.

Az oldal tartalmának a gépi fordítása megtekinthető itt. Figyelem: a gépi fordítás csakis általános tájékoztatási célt szolgál. A weboldal tulajdonosa nem vállal semminemű felelősséget a gépi fordítás minőségéért.

-----magyar-----bolgárspanyolcseh dán német észt görög francia horvát olasz lett litván máltai holland lengyel portugál román szlovák szlovén finn svéd

Jogforrások

Az Egyesült Királyság Anglia és Wales joghatósága alá tartozó területén a főbb jogforrások a következők:

elsődleges jogi aktusok, vagyis az **Egyesült Királyság Parlamentje és a walesi Nemzetgyűlés által hozott törvények**, valamint a **walesi Nemzetgyűlés által hozott egyéb jogi aktusok** (Measures);

az európai uniós jog;

másodlagos (vagy alárendelt) jogi aktusok, vagyis az uralkodó, az Egyesült Királyság kormánya, a walesi Nemzetgyűlés kormánya vagy más hatóság által hozott, **törvényen alapuló jogi aktusok** (statutory instruments). Az alárendelt jogi aktusok **közigazgatási rendelet** (administrative order) formáját is ölthetik; A bírósági határozatok alapján fejlődő **szokásjog** (common law).

Jogszabálytípusok – leírás

Az **elsődleges jogi aktusokat**, vagyis a Parlament által elfogadott törvényeket az Egyesült Királyság Londonban ülésező Parlamentje hozza; ezek az Egyesült Királyság egész területén, illetve egyes részein alkalmazandók. Átruházott hatáskörében a walesi Nemzetgyűlés törvényt fogadhat el a **Wales kormányáról szóló, 2006. évi törvény** 7. mellékletében felsorolt húsz területen. Az uralkodó előjoga, hogy egyéb, különböző formákat ölthető elsődleges jogi aktusokat alkosson; ilyenek például a királyi Államtanács által hozott rendeletek (Orders in Council), a nyilatkozatok (Proclamations), a királyi parancsok (Royal Warrants), a királyi utasítások (Royal Instructions), a rendeletek (Regulations) és az adománylevelek (Letters Patent).

A **másodlagos jogi aktusok** a királyi Államtanács által hozott rendelet útján vagy átruházott hatáskör alapján, illetve miniszter, minisztérium, a walesi miniszterek vagy egyéb szerv vagy személy által hozhatók. Ezeket felhatalmazáson alapuló vagy másodlagos jogi aktusoknak is nevezzük, míg a hatáskört átruházó jogi aktusokat angolul *enabling Act*, *empowering Act* vagy *parent Act* néven említik. A másodlagos jogi aktusok megnevezése a királyi Államtanács által hozott rendelet (Order in Council), illetve rendelet vagy szabály (Regulations vagy Rules) lehet, amelyeket együttesen törvényen alapuló jogi aktusnak vagy szabálynak (Statutory Instruments vagy Statutory Rules) nevezünk.

1999 júliusában az Egyesült Királyság Parlamentjének egyes jogalkotói hatásköreit a Cardiffban ülésező walesi Nemzetgyűlésre ruházták át. A Nemzetgyűlés a Walesre vonatkozó, törvényen alapuló jogi aktusok megalkotására kapott hatáskört, azonban a walesi ügyekre vonatkozó elsődleges jogi aktusok megalkotása az Egyesült Királyság Parlamentjének hatáskörében maradt. A **Wales kormányáról szóló, 2006. évi törvény** alapján a Nemzetgyűlés az olyan walesi ügyeket érintő elsődleges jogi aktusok (Measures) megalkotására kapott hatáskört, amelyek tekintetében az Egyesült Királyság Parlamentje jóváhagyta a törvényben meghatározott tárgyú, jogalkotói hatáskorról szóló rendeleteket (Legislative Competence Orders). Ezeket a jogi aktusokat azonban jóváhagyásra a királyi Államtanács elé kell terjeszteni, mielőtt törvényerőre emelkednek. A Nemzetgyűlés a gazdasági fejlesztéssel, az oktatással, a környezettel, az egészségüggyel, a lakhatással, az idegenforgalommal és a közlekedéssel kapcsolatos ügyekben rendelkezik feladatkörökkel; a polgári és a büntetőjog területén azonban nem. A Nemzetgyűlés és a walesi miniszterek (a walesi Nemzetgyűlés kormánya) által meghozott walesi jogi aktusok angol és walesi nyelven egyaránt elkészülnek.

Az Egyesült Királyság nevében **nemzetközi szerződések** megkötésére a Korona, vagyis királyi előjoga (Royal Prerogative) alapján az uralkodó jogosult, az Egyesült Királyság kormányától kapott javaslatnak megfelelően. Az Egyesült Királyság Parlamentje a szerződések megkötésében jelenleg nem vesz részt hivatalosan; ha azonban az adott szerződés értelmében az Egyesült Királyság jogszabályait módosítani kell vagy állami forrásokat kell igénybe venni, a Parlament erről a szokásos módon szavazást tart. Mivel valamennyi európai uniós szerződés Egyesült Királyság területén történő végrehajtása külön jogi aktus meghozatalát igényli, ezeket a szerződéseket a Parlament ellenőrzi. Az alkotmányreformról és a kormányzásról szóló, 2010. évi törvény hatálybalépésétől kezdve valamely szerződést csak abban az esetben lehet majd megerősíteni, ha a) a Parlamenthez történő benyújtás pillanatában a kormány egyik minisztere rendelkezik a szerződés egy példányával, b) a szerződést közzétették, és c) 21 ülésnap elteltével anélkül, hogy a Parlament valamelyik háza kifogásolta volna a szerződés megerősítését.

Jogszabályi hierarchia

Ha az egyes jogforrások között ütközés merül fel, az ilyen helyzetet elsősorban a bíróságok rendezik. A jogszabályok értelmezésével kapcsolatos viták szintén a bíróságok elé kerülnek. Mivel azonban az Egyesült Királyságnak nincs „írott alkotmánya”, a Parlament által megalkotott törvényeket alkotmányellenesség címén nem lehet bíróságon megtámadni. A **„parlamentí suverenitás alkotmányos tana”** értelmében a legfőbb jogalkotó szerv az Egyesült Királyság Parlamentje, amely tehát bármilyen jogi aktust meghozhat vagy hatályon kívül helyezhet, és a Parlament által elfogadott törvényeket egyetlen más szerv sem helyezheti hatályon kívül, és érvényességüket sem vonhatja kétségbe.

A parlamentí suverenitás tana azonban az Egyesült Királyság európai uniós tagsága következtében módosult. Az Európai Közösségekről szóló 1972. évi törvény értelmében az európai uniós jog Anglia és Wales (valamint Skócia és Észak-Írország) jogának részét képezi. A nemzeti jogszabályokat a lehetőségekhez képest úgy kell értelmezni, hogy összhangban legyenek az uniós joggal.

Az emberi jogokról szóló, 1998. évi törvény – amely az Emberi Jogok Európai Egyezményét beépítette az Egyesült Királyság jogába – újabb jogosítvánnyal ruházta fel a bíróságokat a Parlament törvényeinek kifogásolására. A nemzeti jogszabályokat a lehetőségekhez képest úgy kell értelmezni, hogy azok összhangban legyenek az Egyezményben foglalt jogokkal.

A bíróságok és különösen a fellebbviteli **bíróságok határozatai** fontos szerepet játszanak a jog fejlődésében. Amellett, hogy ezek a határozatok a jogi aktusok értelmezését tekintve irányadók, a korábbi ügyekben hozott bírósági határozatokból származtatható (és ezért esetjognak is nevezett) szokásjog (common law) alapját is jelentik.

Azt a kérdést illetően, hogy mely bíróságok határozatai mely egyéb bíróságokra nézve kötelezőek, az általános elv az, hogy a bíróságokat a magasabb fokú bíróság által hozott korábbi határozatok kötik.

Az európai uniós jogot érintő ügyekben a legmagasabb szintű fórum az **Európa Unió Bírósága**. Az Egyesült Királyság legfelsőbb bíróságaként eleinte a Lordok Háza bírói jogkörrel rendelkező tagjai (Law Lords) jártak el, őket azonban 2009. október 1-jével felváltotta az újonnan alakult Legfelsőbb Bíróság. A Legfelsőbb Bíróság első bírójává a Lordok Háza bírói jogkörrel rendelkező tagjait nevezték ki, a Bíróság elnöke pedig vezetőjük (Senior Law Lord) lett.

Intézményi keretek

A jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények és a döntéshozatali eljárás

Az elsődleges jogi aktusokat az **Egyesült Királyság** Londonban ülésező **Parlamentje** alkotja. Ahhoz, hogy egy **törvényjavaslat** (Bill) a Parlament által hozott törvény erejére emelkedjen, azt a Parlament mindkét házának, az Alsóháznak és a Lordok Házának is el kell fogadnia. Ennek során mindkét ház az alábbi eljárási szakaszokat követi:

első olvasat (a törvényjavaslat hivatalos ismertetése vita nélkül);

második olvasat (általános vita);

bizottsági szakasz (részletes vizsgálat, vita és módosítások – az Alsóházban erre a szakaszra általában az adott törvényjavaslat vizsgálatára kijelölt bizottságban [public bill committee] kerül sor);

jelentéstételi szakasz (lehetőség további módosítások előterjesztésére);

harmadik olvasat (az utolsó vita lehetősége; módosításokat már csak a Lordok Háza tehet).

Ha mindkét Ház elfogadja a törvényjavaslatot, azt visszaküldik abba a Házba, ahol azt előterjesztették; itt pedig megvizsgálják a másik Ház által javasolt módosításokat.

A végleges szöveg elfogadásához mindkét Ház jóváhagyása szükséges. A törvényjavaslat szövegét a két Ház egymásnak több alkalommal is megküldheti, mielőtt annak minden egyes szavát elfogadnák. Ha ez bekövetkezik, a törvényjavaslatot királyi jóváhagyásra (Royal Assent) terjesztik elő.

Elsődleges jogszabályokat a **walesi Nemzetgyűlés** is alkot. Ahhoz, hogy egy törvényjavaslat a Nemzetgyűlés által hozott törvény erejére emelkedjen, azt meg kell vizsgálnia és el kell fogadnia a Nemzetgyűlésnek, az uralkodónak pedig jóvá kell hagynia. A Nemzetgyűlés által hozott törvény olyan jogszabály, amelynek betartása Walesen belül a teljes alkalmazási területén kikényszeríthető.

A kormány által benyújtott törvényjavaslat nemzetgyűlési vizsgálata általában négy szakaszból áll:

1. szakasz: a törvényjavaslat vagy a jogi aktus alapelveinek bizottság (vagy bizottságok) általi vizsgálata, ezen alapelvek Nemzetgyűlés általi elfogadása;
2. szakasz: a törvényjavaslat vagy a jogi aktus, valamint a Nemzetgyűlés tagjai által javasolt esetleges módosítások részletes bizottsági vizsgálata;
3. szakasz: a törvényjavaslat vagy a jogi aktus, valamint a Nemzetgyűlés tagjai által javasolt esetleges módosítások részletes nemzetgyűlési vizsgálata (a Nemzetgyűlés által vizsgálendő módosítások körét az elnök határozza meg);
4. szakasz: a Nemzetgyűlés szavazást tart a javasolt jogi aktus végleges szövegének elfogadásáról.

Ha egy törvényjavaslatot az Egyesült Királyság Parlamentje vagy a walesi Nemzetgyűlés minden parlamenti szakaszban elfogadott, azt **királyi jóváhagyás** (Royal Assent) céljából az uralkodó elé terjesztik, majd a szöveg **törvény** (Act) erejére emelkedik. A walesi Nemzetgyűlés egyéb jogi aktusait (Measure) jóváhagyásra a királyi Államtanács elé kell terjeszteni.

Elsődleges jogi aktust általában csak egy újabb elsődleges jogi aktus módosíthat vagy helyezhet hatályon kívül. Bizonyos kivételes esetekben azonban törvényen alapuló jogi aktus útján is sor kerülhet a módosításra vagy a hatályon kívül helyezésre. Ilyen eset lehet az európai uniós kötelezettségek végrehajtása, vagy a szabályozási terhek mérséklésére vagy megszüntetésére irányuló, jogalkotási reform keretében hozott jogi aktus. Az említett rendelkezéseket azonban elfogadásukat megelőzően a Parlament mindkét Házának megerősítő határozata útján jóvá kell hagyni.

Az elsődleges jogi aktusok az adott törvényben (Act) vagy jogi aktusban (Measure) foglalt, **hatályba léptető rendelkezéseknek** megfelelően lépnek hatályba. Az adott törvény vagy jogi aktus meghatározhatja a hatálybalépés napját. Ez a nap megegyezhet a királyi jóváhagyás (Royal Assent) napjával, illetve lehet meghatározott (általában legalább a királyi jóváhagyás napját két hónappal követő) nap, vagy pedig egy miniszter vagy minisztérium által hatályba léptető rendelet (commencement order, egyfajta törvényen alapuló jogi aktus) útján meghatározott nap. Az is lehetséges, hogy a törvény különböző rendelkezései eltérő időpontban lépnek hatályba.

A másodlagos jogi aktusok hatálybalépésének napját általában maga a jogi aktus határozza meg. A hatálybalépés napját kivételes esetben a hivatalos közlönyben (London Gazette) közzétett értesítés útján is közölhetik.

Jogi adatbázisok

A Nemzeti Levéltár által üzemeltetett Legislation.gov.uk oldal az Egyesült Királyság jogszabályainak hivatalos gyűjteménye.

A Legislation.gov.uk oldal hozzáférést biztosít az Egyesült Királyság valamennyi joghatósági területének (Anglia, Skócia, Wales és Észak-Írország) jogszabályaihoz. Az oldal 1988-tól kezdve az összes általános hatályú jogszabályt tartalmazza; emellett megtalálható benne a legtöbb, 1988 előtti elsődleges jogi aktus eredeti és felülvizsgált változata, valamint 1948-tól kezdve számos, még ma is hatályban lévő másodlagos jogszabály.

Utolsó frissítés: 12/06/2017

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.